

Reactie SRA op het rapport Adviescommissie Herziening Eindtermen

SRA heeft het rapport van de Adviescommissie Herziening Eindtermen, ook wel bekend als de commissie Dassen, met veel belangstelling gelezen. Het SRA-bestuur is onder de indruk van de consultatie onder de brede groep stakeholders. Daardoor heeft de commissie juist invulling kunnen geven aan (een deel van) de opdracht van de commissie, namelijk het laten aansluiten van de vakbekwaamheidseisen van accountants bij de beroepspraktijk en bij de verwachtingen van de gebruikers.

Het SRA-bestuur maakt graag van de gelegenheid gebruik om enige kanttekeningen te plaatsen bij de adviezen uit het rapport en verzoekt de CEA deze mee te nemen in haar beraadslagingen en de definitieve standpuntbepaling.

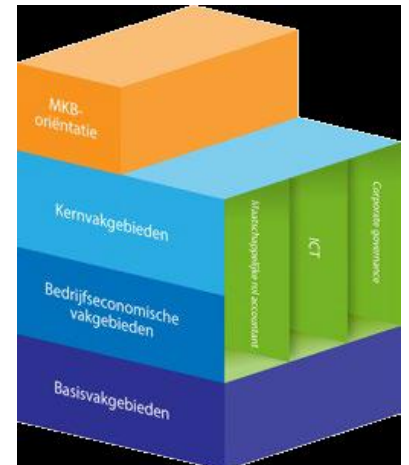
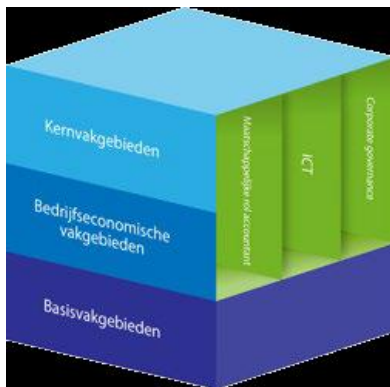
1. CEA wenst de theoretische eindtermen van de accountantsopleidingen grondig te herzien. Gezien het feit dat de Adviescommissie de bestaande situatie, waaronder de lange historie van het beroep en het bestaan van de twee accountantstitels respecteert, is die 'grondige herziening' volgens SRA in het adviesrapport niet zichtbaar geworden. De Adviescommissie meldt in haar voorwoord dat zij één opleidingsmodel met aansluitend één beroepstitel voor de toekomst welwillend beschouwt. SRA vindt juist dat op basis van de huidige en toekomstige verwachtingen uit de markt, van gebruikers en uitvragers, die toekomst van zowel opleiding als één titel nu vorm moet worden gegeven.
2. De Adviescommissie introduceert een 'common body of knowledge', waarvoor eindtermen moeten worden gedefinieerd die zien op de algemene certificerende functie die accountants mogen vervullen. Dit schept volgens SRA duidelijkheid; sterker nog, het werkt niet alleen verhelderend richting stakeholders, maar de algemeen certificerende functie is juist waar het primair om draait in het accountantsberoep, én voor de beide (bestaande) titels.
3. De Adviescommissie adviseert daarnaast om eindtermen voor twee oriëntaties vast te stellen. SRA vindt het creëren van focus positief. Positief waarderen we ook het invoegen van de competenties als soft skills, ethiek en de streams: de maatschappelijke rol van accountants, ICT en corporate governance. De vraag om meer aandacht voor houding, Professioneel Kritische Instelling, communicatie en persoonlijke ontwikkeling binnen de opleiding ondersteunen wij zeer. Het heeft de voorkeur van SRA om ook aspecten als conceptueel en analytische denken ook in de 'common body of knowledge' op te nemen.
4. SRA constateert dat met de oriëntaties op basis van de rolvulling van de accountant in de markt, de brug geslagen wordt naar de feitelijke beroepspraktijk. De Adviescommissie geeft daar invulling aan met een MKB- (lees: niet-OOB) en een OOB-variant, waarbij de Adviescommissie tegelijkertijd oproept om de Wet op het accountantsberoep aan te passen omdat niet alle RA's OOB's controleren, en de oplossing van een licentie voor OOB controlerende accountants inbrengt als haar advies.
SRA vindt dat de Adviescommissie hier te kort door de bocht gaat. Waar de focus op de MKB-oriëntatie (lees: niet-OOB) duidelijk is, missen we in de OOB-oriëntatie een belangrijk (marktaan)deel: waar wordt de wettelijke controle zonder OOB-status nu gepositioneerd? Het Adviesrapport spreekt van aanpassing van de Wet op het accountantsberoep zodat niet iedere RA wordt opgeleid tot controleur in het OOB-segment. Waarom noemt de Adviescommissie deze oriëntatie dan 'de OOB-oriëntatie'? En in het vervolg over onze opmerking over de toekomst van de titel:

Is het zinvol om voor een relatief (in aantal afgezet, niet in omzet) smaldeel aan wettelijke controles in het OOB-segment, een aparte titel te creëren? SRA denkt dat het onderscheid in bevoegdheid zichtbaar kan worden gemaakt door middel van een aantekening in het Register, en via de inschrijving bij de AFM als extern accountant.

5. De beroepsuitoefening is leidend voor de vakbekwaamheidseisen, volgens het rapport. Dat is positief. Maar de commissie concludeert ook dat het onderscheid 'samenstel' versus 'controle' zich in de praktijk ook vaak vertaalt in een strikte organisatorische en personele scheiding tussen de Assurance- en de non-assurancepraktijk. SRA herkent deze vertaling pertinent niet terug in de praktijk van de SRA-kantoren; sterker nog, in de praktijk verschillen de meningen juist wat het onderscheid nu precies behelst en waar non-assurance eindigt en Assurance begint. SRA is het met de conclusie fundamenteel oneens; zij gaat voorbij aan de (Assurance) skills en de synergetische en kruisbestuivende aspecten die noodzakelijk zijn voor de non-assurancepraktijk, juist ook in het belang van ondernemers en uitvragers. (zie ook hiervoor punt 6). SRA vindt het voor het moderne, nieuwe accountantsberoep van belang weg te blijven van de enge (ouderwetse) begrippen 'assurance' en 'non-assurance', maar uit te gaan van alle noodzakelijke kennis en competenties die nodig is om aan te sluiten bij de behoeften van ondernemers en uitvragende partijen (zie ook punt 7).
6. Binnen het geschetste kader en gehanteerde termen van de Adviescommissie (MKB versus OOB) én de als zeer belangrijk ervaren koppeling tussen opleiding en maatschappelijk verkeer, hecht SRA er daarnaast bijzonder belang aan om te benadrukken dat 'MKB' geen synoniem is voor 'niet-controleplichtig' of 'het geven van non-assurance'. Ook de huidige mkb-markt en de uitvragers (Belastingdienst, banken) vragen accountants werkzaam in het mkb om Assurance. Deze vraag om Assurance zal in de toekomst zelfs alleen maar groter worden binnen concepten als bijvoorbeeld Horizontaal toezicht. De Belastingdienst zal binnen Horizontaal toezicht over het aangegeven winstbedrag van een onderneming een redelijke mate van aanvaardbaarheid verwachten. NV COS 4410 voldoet in de huidige vorm in zulke situaties wellicht niet meer en zou dan meer gebruikersgericht onderscheid moeten geven. Met andere woorden: Ook de mkb-markt en de uitvragers behoeven opgeleide accountants met kennis, ervaring en competenties rond Assurance.
7. Op pagina 10 van het rapport (ervaringen AA-opleiding) constateert de Adviescommissie dat minder (gedetailleerd) aandacht hoeft te worden besteed aan accountantscontrole en internationale verslaggevingsstandaarden omdat 'die bij MKB-huishoudingen toch niet voorkomen'. SRA bestrijdt deze gedachtegang van de Adviescommissie en vindt dat de getrokken conclusie niet overeenstemt met de maatschappelijke werkelijkheid, Europese (markt)ontwikkeling en de internationale regelgeving (IFRS). De Nederlandse mkb-praktijk, zeker die rond de grotere steden, bedient wel degelijk internationaal opererende ondernemingen waar internationale verslaggeving een rol speelt. Inspelend op de toekomst met een verdere uitbouw van de Europese markt, zal dit in het mkb in toenemende mate het geval zijn. Ook die aspecten zijn dus belangrijk voor een toekomstige accountant, werkzaam in het mkb.
8. De Adviescommissie introduceert een systeem van specialisaties, voor accountants die in een bepaald marktsegment of –sector werkzaam zijn. Het SRA-bestuur adviseert om de (onderwerpen van) specialisaties bij de accountant zelf en de kantoororganisaties te laten, en juist niet te reguleren. De specialisaties van nu zijn morgen weer achterhaald.

9. Op basis van bovenstaande kanttekeningen en vragen maakt het SRA-bestuur zich sterk voor één nieuwe basisopleiding (common body of knowledge), die opleidt tot certificerende bevoegdheid [niet-OOB-segment] en één titel (RA), waarbij specialisaties opgetekend kunnen worden in een Register.

RA-OPLEIDING

RA-OPLEIDING

De wetgever heeft in het belang van de fusie tussen de twee beroepsvereniging niet willen tornen aan de twee titels. De uiteindelijke oplossing, uitsluiting van de bevoegdheden van de AA bij de controle in het OOB-segment, is gekozen op basis van het opleveren van het minste sentiment. Het SRA-bestuur vindt het voor een goede toekomst van het accountantsberoep van belang om afscheid te nemen van emoties en sentimenten rond titels. Doen we dit niet nu, dan blijft dit een voortslepend issue, een tijdbom voor het vak. De voorgestelde opleidingsstructuur (common body of knowledge) geeft daarvoor een basisoplossing. Het moment ligt voor het oprapen. Laten we de noodzakelijke hervorming van de opleiding door de nieuwe Wet op het accountantsberoep, de vernieuwingsdrang binnen ons beroep zelf én de roep om duidelijke kaders en transparantie van het maatschappelijk verkeer aangrijpen om dat voor eens en altijd te regelen.

Nieuwegein,
24 januari 2013

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P.C.J. Dinkgreve', with a long horizontal line extending to the right.

P.C.J. Dinkgreve RA
voorzitter